

Het cultuurlandschap van het Dommelgebied

Over cultuurhistorie en zo

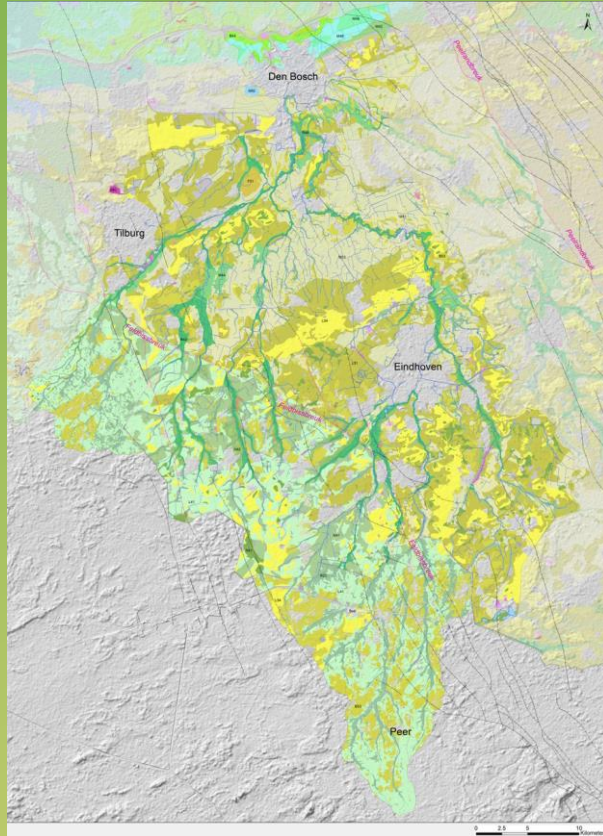
www.jantimmerscultuurhistorie.nl

Het Groene Woud

Hoofdlijnen van het cultuurlandschap

Geomorfologie

kaartbeeld 1950

Structuurbepalende elementen van het cultuurlandschap

- Wegen
- Nederzettingen (steden en dorpen)
- Akkers (meest intensief bewerkte landschapsdelen)

Van A naar B: de weg van de minste weerstand

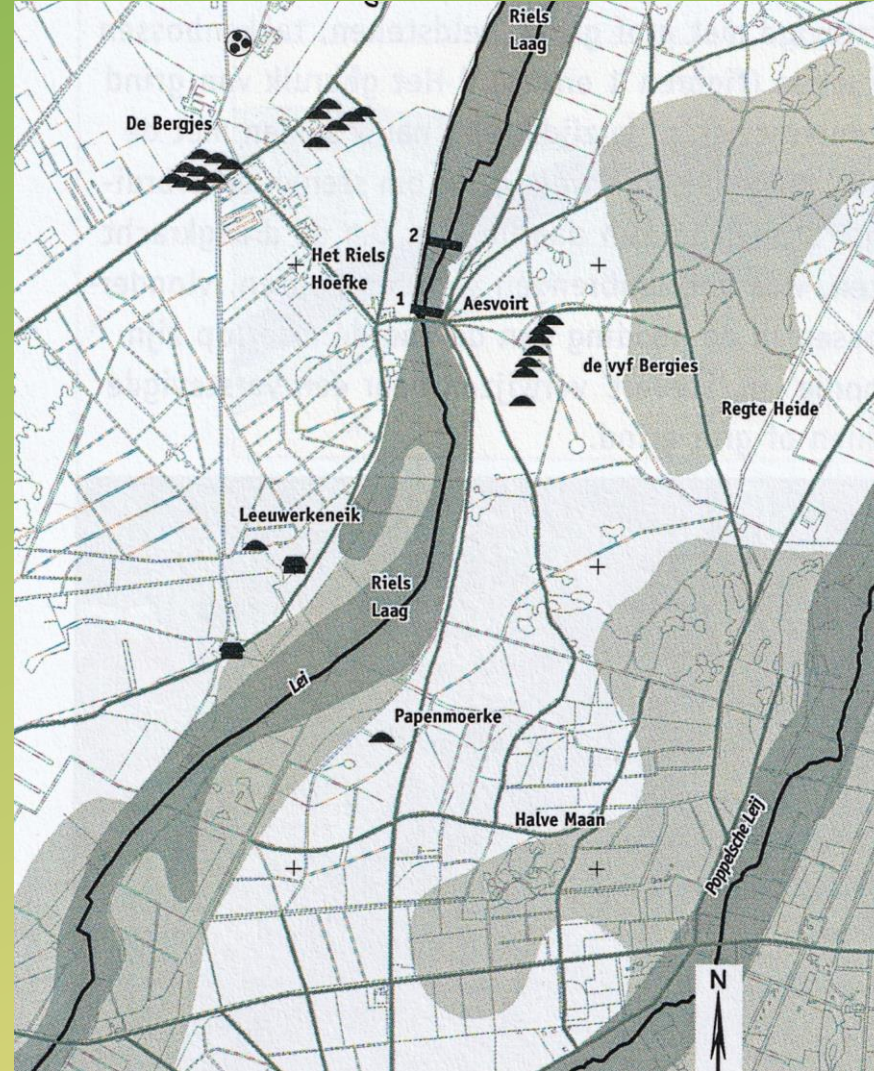
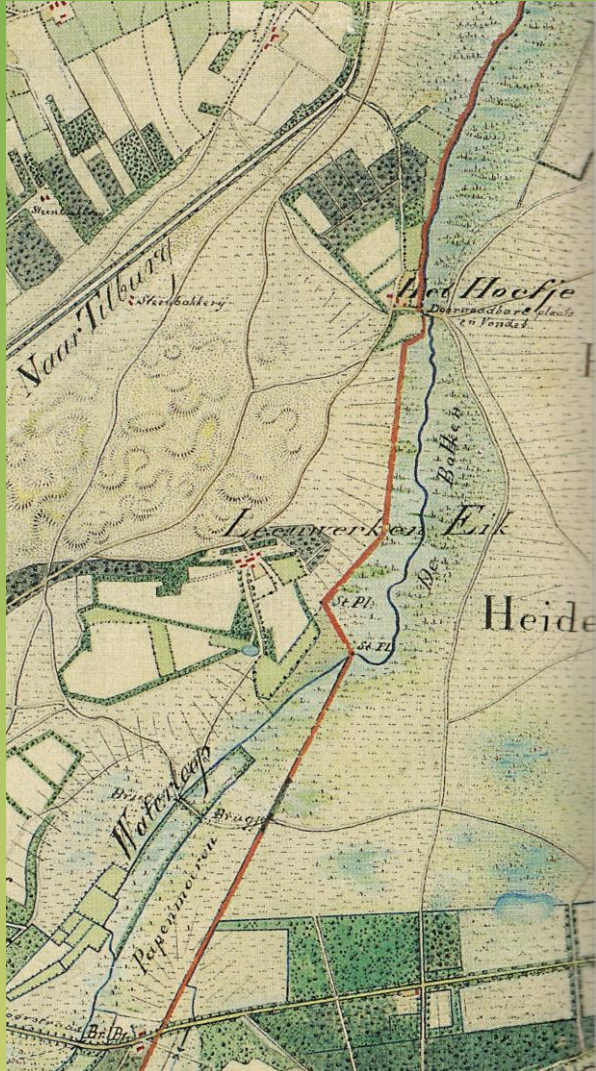

Tracé:

- van voorde naar voorde
- ontwijk hindernissen
- wegenwaaiers en S-bochten

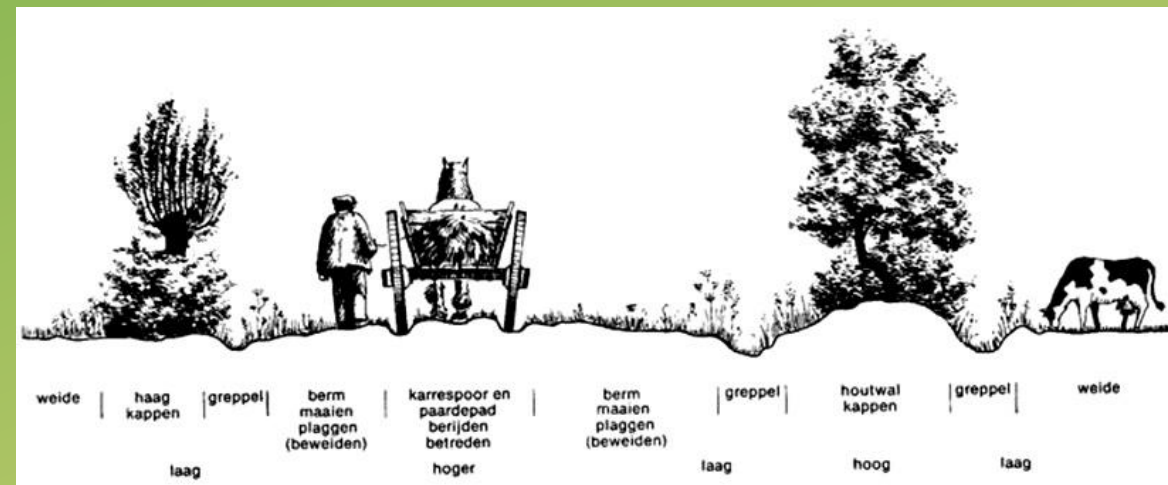

Oude voorde op de Regte Heide, Riels Hoefke

Wegen en paden in soorten en maten

- Tracé
- Gebruik
- Vormgeving
- Inrichting

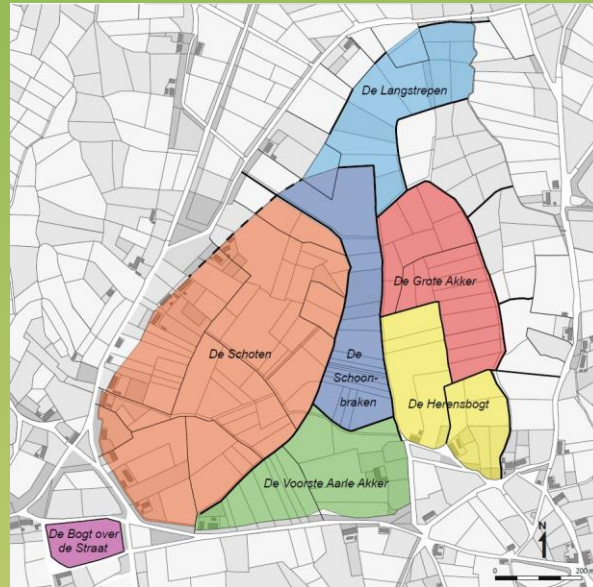
Brussel juli 1368	Bataafse Republiek 23-7-1802	voeten	meters
Eenen heerweg of heerstraet moet breed wezen	De Heereweg	40	11,5
Eenen gemeynen dryfweg, daer men met koejen, met schapen ende met allerhande beesten dryven mag van 't een dorp in 't ander	Een drijf weg met beesten van d'ene markt na de andere	24	6,9
Eenen zydeweg binnen 's dorps		18	5,2
Eenen leydeweg, om met allerhande goeden te varen ende te vlieden	Een bij weg van het eene dorp na het andere daar hekkens hangen	16	4,6
Eenen molenweg, met kerren, zonder ander getouw	Molen weg met karren te berijden	12	3,5
Een koutergat of aerdgat	Een kouter gat	12	3,5
Eenen molenweg, met zakken te peerde, zonder ander getouw	Molenweg te paard	8	2,3
Eenen molenweg, met hoofdzakken	Molen weg met hoofdzakken	6	1,7
Eenen kerkweg, merktweg, borreweg ende bruydweg	Kerk- en boerenweg	6	1,7
Eenen manspad, daer hy gaet	Manpad	4	1,2

Wegen en paden in soorten en maten

Grote transitie 12de en 13de eeuw gevolgen voor het landschap

Bossen zijn verdwenen

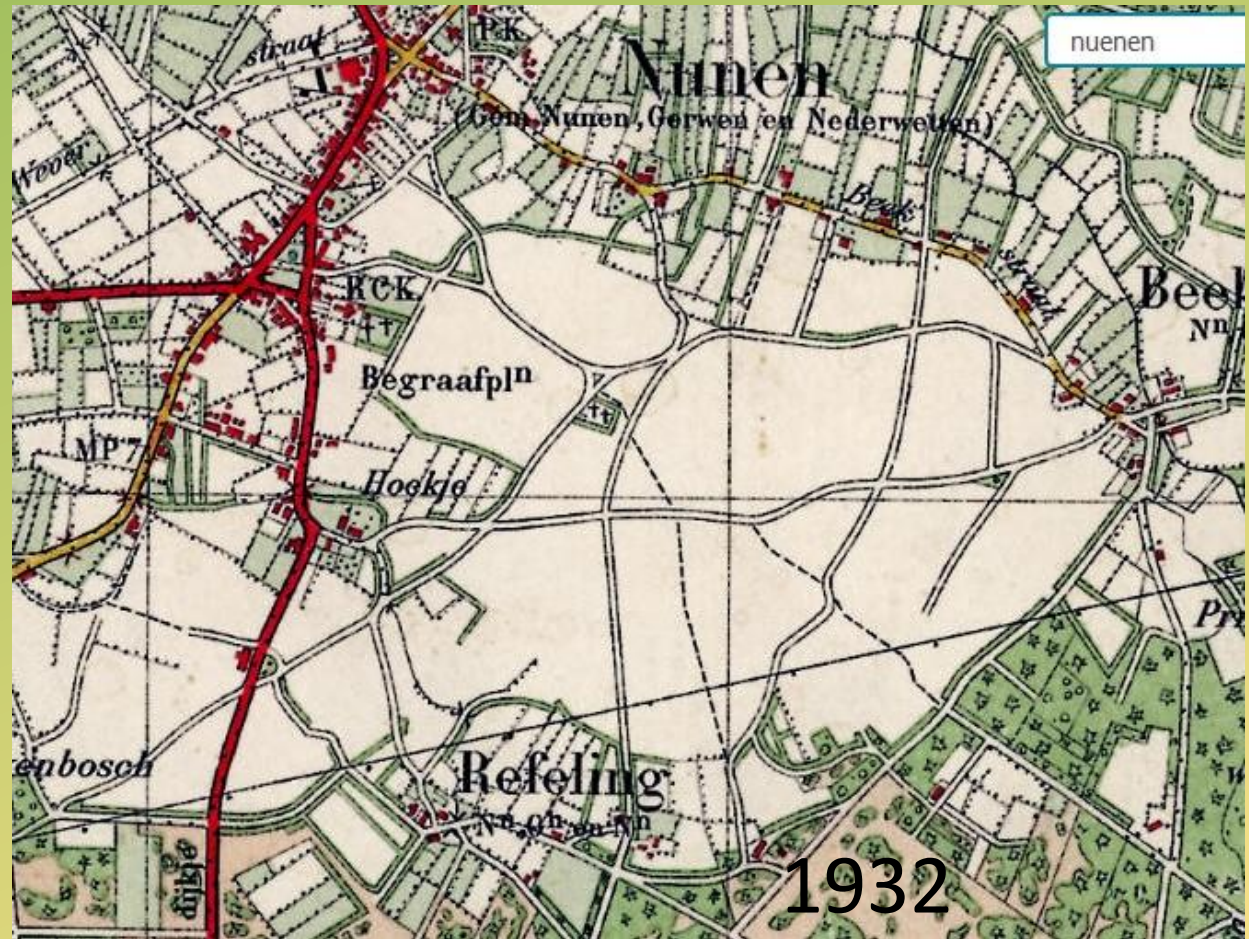
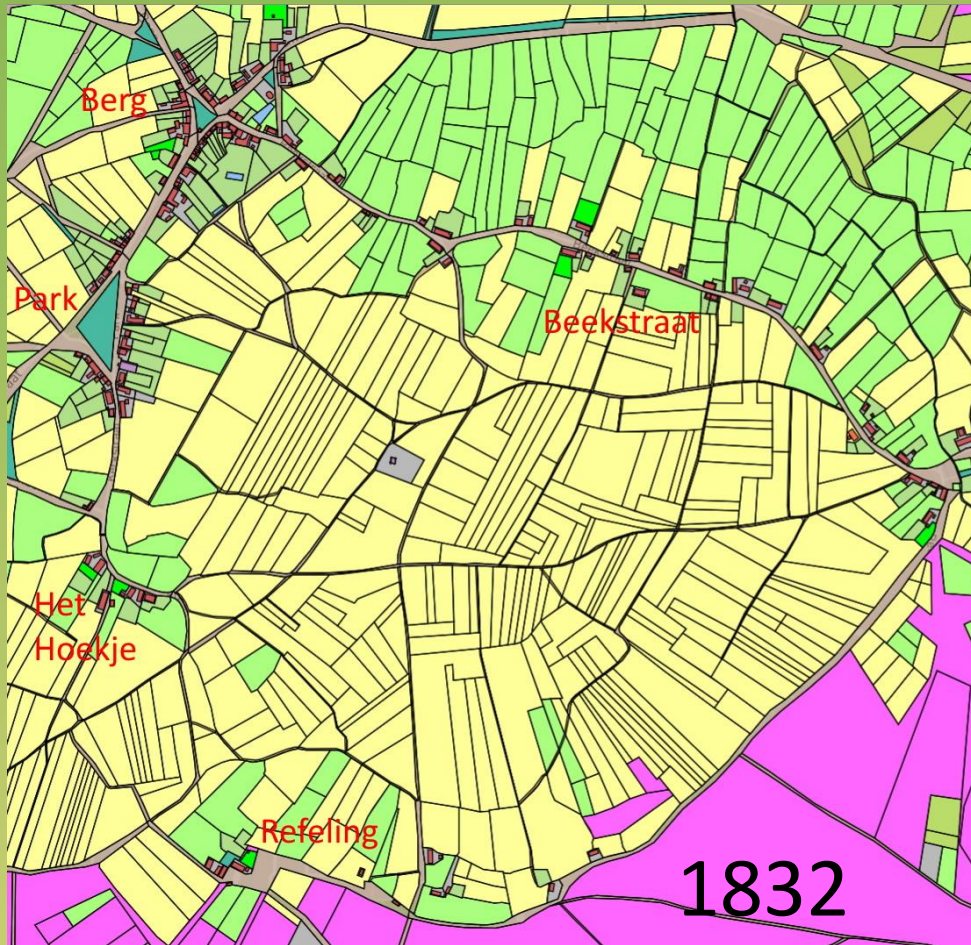
Eén beuk in de 15de eeuw en niet eens in Boxtel

Tussen de vele duizenden in de vijftiende eeuw in de Meierij van Den Bosch verkochte en te poten bomen, werd slechts één beuk aangetroffen:

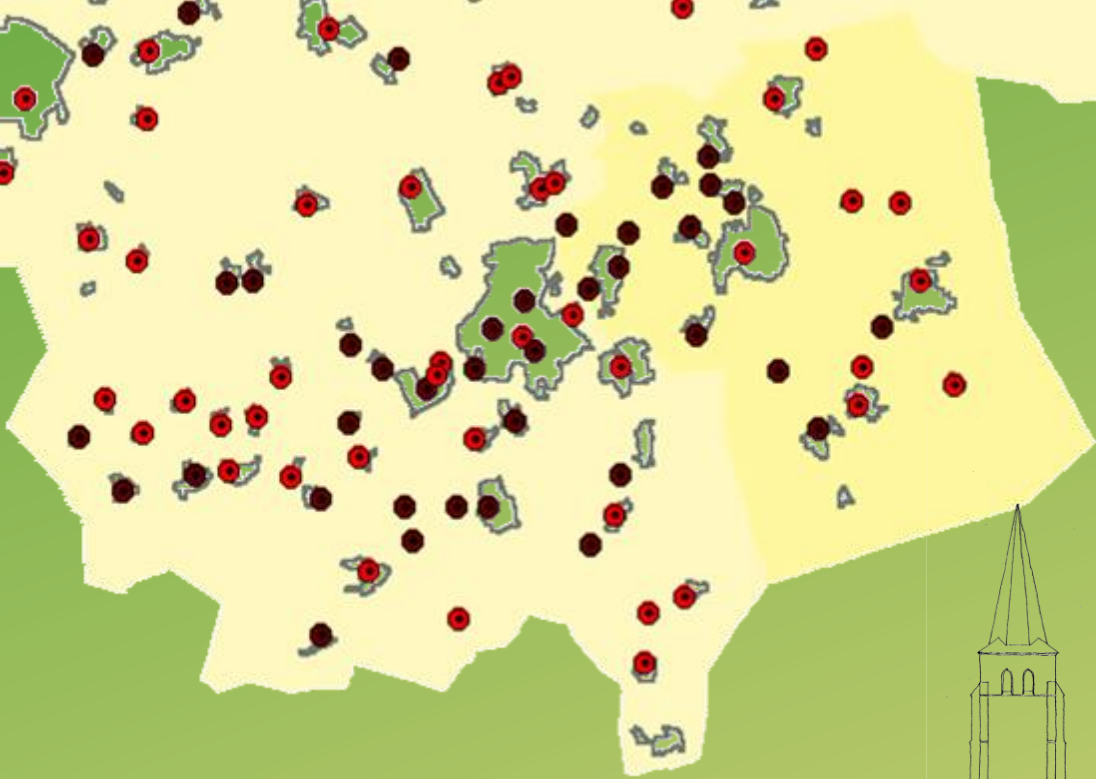
In 1415 verkocht Jan zoon van wijlen Jan van Gestel 42 eiken en één “bueck” op zijn hoeve in Udenhout.

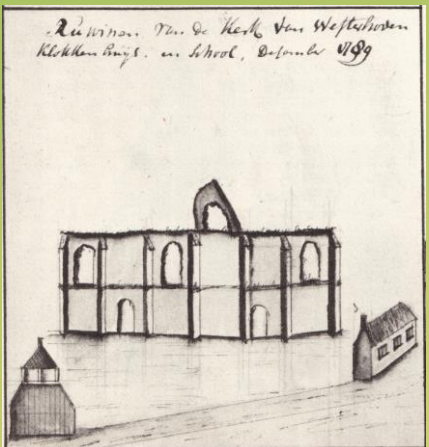
Grote transitie 12de en 13de eeuw gevolgen voor het landschap

Uniek kerkenlandschap

Losstaande kerken in de akkers;
Andere kerken

Grote open akkercomplexen

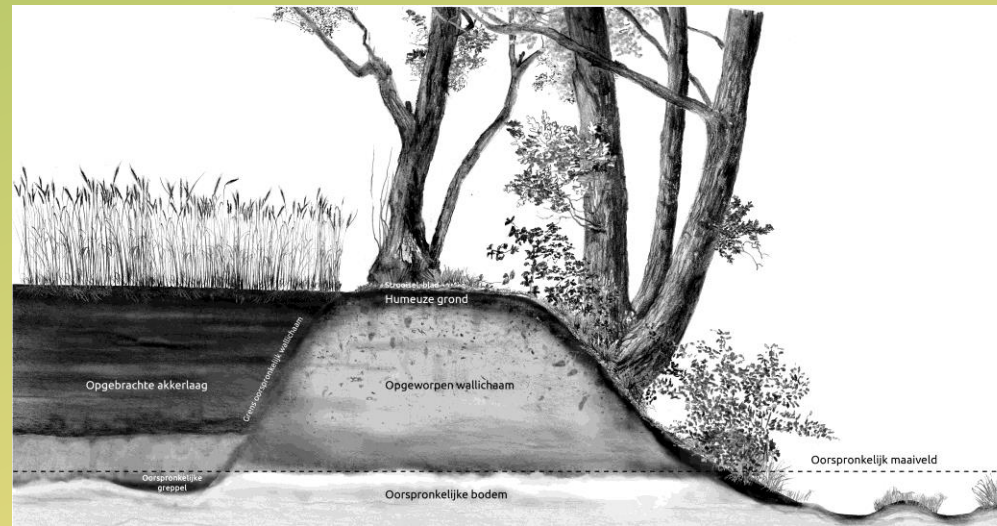
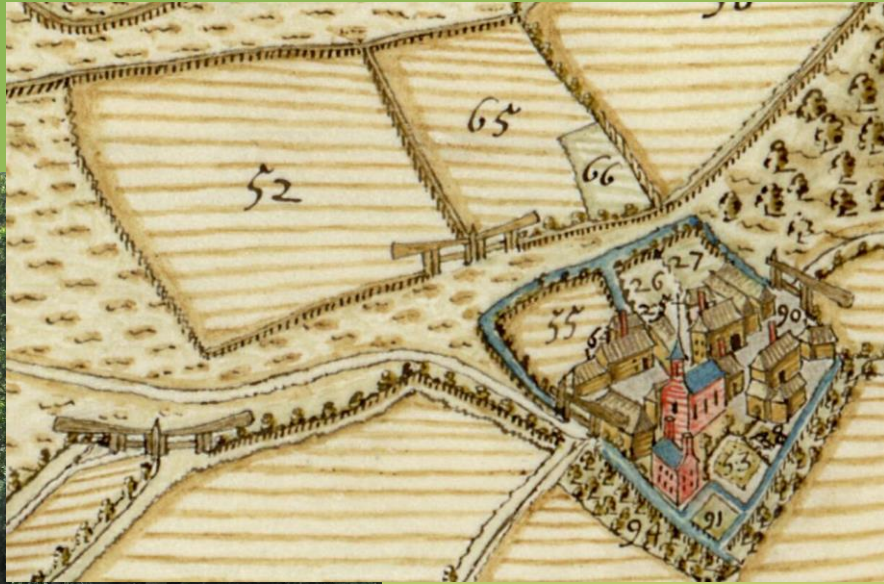
Oirschot

Steensel

Reusel

Akkers omwallen en ophogen

Hoeveelheid aan te voeren zand per jaar per hectare

	Periode	m ³	Minimaal aantal karrevrachten
Aalst	1250-1900	16	40
Oerle	1350-1900	11	28
Best	1400-1900	10	25
herberekening	1700-1900	36	90

Veel gesleep met zand om
akkers op te hogen

Volksgeloof op akkers

Over cultuurhistorie en zo

www.jantimmerscultuurhistorie.nl